

Stichting Behoud en herstel historisch groen, Grave

Jaarverslag 2025

Vooraf

In dit jaarverslag zoomen we in op de werkzaamheden en de beleidsontwikkelingen van de stichting Behoud en herstel historisch groen Grave in 2025. Wat nam de stichting zich voor, wat is hiervan terecht gekomen, welke nieuwe kansen werden geconstateerd en waar is gekozen voor bijsturen van het beleid?

In het beleidsplan van Historisch Groen staat de oproep “Fundamenteel anders denken” centraal. *Stel het groen en het leefklimaat centraal en kijk vervolgens hoe de openbare ruimte met bijvoorbeeld de noodzakelijke ruimte voor fiets, auto en bevoorrading hierin kan worden ingepast en niet omgekeerd.*

Dit beleidsuitgangspunt bleef in 2025 staan. Wel zagen we dat “groen” en “vergroening” in het beleidsdenken van de overheid maar ook in de hearts and minds van burgers steeds vanzelfsprekender werden.

In 2017 ging de Stichting Behoud en herstel historisch groen Grave van start, op initiatief van burgers die zagen dat behoud van het groene erfgoed geen vanzelfsprekendheid was. Inmiddels is er veel veranderd. Vergroening van de leefomgeving neemt, zowel in de publieke opinie als in de lokale en landelijke politiek, nu een prominente plaats in. Besef van de noodzakelijkheid en de waarde van het behoud van biodiversiteit en klimaatbeheersing kreeg vaste grond onder de voeten. Het is een hoopvol begin maar we zijn er nog lang niet. Vooral in de landelijke politiek hebben we in 2025, net als in 2024, gezien hoe gemakkelijk het behoud van natuur en groen wordt opgeofferd aan de wensen van belangengroepen en economisch opportunisme. Overigens speelt dit in het buitengebied nog meer dan binnenstedelijk waar de stichting zich in hoofdzaak op richt.

Deze rapportage is vastgesteld op 3 februari 2026

Namens bestuur, Jeroen van der Eerden, voorzitter.

Inhoud

Vooraf.....	2
1. Kerngegevens	4
2. Bestuur	5
3. Beleid.....	6
3.1 De basis	6
3.2 Aansturing	6
3.3 Communicatie en website.....	6
3.4 Afstemming gemeente.....	6
4. Uitvoering	8
4.1 Vrijwilligers.....	8
4.2 Samenwerkingspartners	8
4.3 Lopende dossiers.....	9
4.4 Materiaal.....	10
5. Financiën	11

1. Kerngegevens

RSIN	858830851
KvK-nummer	71741259
Statutaire naam	Stichting Behoud en herstel historisch groen Grave
Statutair gevestigd	Gemeente Grave Hamstraat 31 5361 HA Grave
Emailadres	info@historischgroengrave.nl
Website	www.historischgroengrave.nl
Bank	NL44 RABO 0341 5743 84
Eerste inschrijving handelsregister	28-05-2018
Datum acte van oprichting	25-05-2018
SBI-code	91042 - Natuurbehoud
Activiteiten	Behoud en herstel van het historisch groen in de gemeente Grave; en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Tot dit doel behoort niet het doen van uitkeringen aan de oprichter of aan hen die deel uitmaken van organen van de stichting.
ANBI	De stichting is door de belastingdienst erkend als "algemeen nut beogende instelling", niet als culturele ANBI

2. Bestuur

In het afgelopen jaar is de samenstelling van het bestuur gewijzigd.

- J. van der Eerden, voorzitter
- L. Bogers, secretaris
- F. Pieters, penningmeester
- L. Vermeulen, coördinator vrijwilligers
- F. Simmes
- Vaste adviseur groen: M. Vermeulen

Eind 2024 kwam L. Bogers voor een oriëntatie naar het bestuur. Zij is per 1-1-2025 toegetreden. Dit heeft geleid tot een andere taakverdeling binnen het bestuur. F. Simmes kondigde haar terugtreden aan en verliet het bestuur per 31-12-2025. Op adhoc-basis blijft zij zich wel inzetten.

Het stichtingsbestuur heeft, naast het besturen, vooral ook een uitvoerende functie. Het maakt beleid en zet de lijnen uit, het organiseert de activiteiten, draagt zorg voor de inkomsten en legt verantwoording af aan subsidieverleners en andere geldverstrekkers en ziet erop toe dat het beleid en de uitvoering passen binnen de ANBI-status van de stichting.

L. Bogers is zich in 2025 meer gaan bezighouden met planning en het voeren van het secretariaat.

L. Vermeulen kreeg als aandachtsgebied alles wat met de vrijwilligers, en meer in de breedte met de planning van het buitenwerk.

3. Beleid

3.1 De basis

In de loop der jaren is het beleid van de stichting meer en meer verschoven van het organiseren van “werk in het veld” naar het volgen van landelijke ontwikkeling, samenwerking met derden en het beïnvloeden van beleid. Een begin is gemaakt met het opstellen van een nieuw beleidsplan 2025-2030. Het oude beleidsplan liep af en een nieuw zal in 2026 worden vastgesteld. De hoofdlijnen hiervan komen in dit jaarverslag al wel terug.

Het gegeven dat Grave onderdeel werd van de nieuwe gemeente Land van Cuijk leidde ertoe dat het stellen van groene prioriteiten meer vanzelfsprekend was en met het vaststellen van gemeentelijk beleid ook serieus verankerd werd.

De focus van het beleid bleef lokaal, de voormalige gemeente Grave. De externe ontwikkeling, een voorwaarde voor bestendig en consequent groen beleid in Grave, bood de stichting de ruimte om serieus werk te maken van de samenwerking met andere groene organisaties ter plaatse. Eerste oriëntaties waren er op een betere verankering in het groene werk in het gebied

Uiteraard is de wereld groter dan Grave. Waar zich kansen voordoen zullen wij dan ook niet aarzelen de inspiratie, de expertise en beleidsbeïnvloeding die van elders wordt ingebracht, aan te wenden voor ons eigen beleid.

3.2 Aansturing

Zoals hierboven gememoreerd werden taken binnen het bestuur enigszins anders verdeeld. Dit gaf het werk en de werkzaamheden in 2025 een meer solide basis. Formalisering is belangrijk, met name waar het de externe contacten en de communicatie naar buiten betreft. Maar verder floreert dit type organisaties alleen als ook het informele gekoesterd wordt. In 2025 kwam deze cultuur, waarin de twee zijden van de medaille in evenwicht zijn, goed uit de verf.

3.3 Communicatie en website

De communicatie richting het grote publiek liep ook in 2025 hoofdzakelijk via de krant. De website speelde nauwelijks een rol. In 2025 is een aanzet voor een verbetering gemaakt. Door het aantrekken van expertise op het terrein van website en wat daaraan annex is, kan de stichting verder. De website werd gesaneerd en in 2026 zal dit leiden tot een nieuwe website. Overwogen is dat een “webmaster” deel zou gaan uit maken van het bestuur maar hier is uiteindelijk niet voor gekozen.

Naast de krant maakt de stichting gebruik van Facebook en andere digitale platforms. Expertise maar zeker ook menskracht zijn nog steeds de beperkende factoren. Zelfs een zelfstandige en werkende eigen account kwam maar moeizaam van de grond.

3.4 Afstemming gemeente

De gemeente heeft in 2024/2025 haar Natuurvisie en haar Bomenbeleidsplan vastgelegd. Sindsdien wordt de Stichting gezien als serieuze partner voor de vertaling van beleid naar uitvoering. De stichting kreeg een basissubsidie en een subsidie voor meer biodiversiteit in haar werkgebied.

Deze belangrijke positieve ontwikkeling liep parallel met een grotere afstand tot de lokale uitvoering door de gemeente. De beleidsuitgangspunten van de gemeente sluiten goed aan bij die van Historisch Groen.

De samenwerking met Openbare Werken in Grave is op zich goed maar de planning loopt vaak vast op personeelsgebrek aan de zijde van de gemeente. Dit is een gegeven waar de stichting mee heeft te dealen. Naast een tekort aan medewerkers is ook de uitvoering door onderaannemers die door

de gemeente moeten worden ingeschakeld een thema. Te vaak blijkt “de man op de trekker” niet op de hoogte van gemaakte beleidsafspraken. Richting de toekomst is dit een serieus aandachtspunt.

De stichting is alert als het om groen gaat dat verloren dreigt te gaan maar kiest er niet voor om te procederen tegen de overheid. Dankzij een goede beleidsvoorbereiding, voorlichting en overleg aan de voorkant en ook daarna afstemming met het veld, zien we dat daarna de vaststelling van het gemeentebeleid op het terrein van groen verder zonder hobbels verloopt.

De vergroening van Grave blijft, door de inhuur en de toedichting van verantwoordelijkheden aan externe kwaliteit voor de aansturing van concrete projecten, zoals de herinrichting van de Oliestraat, achter. De affiniteit en het zicht op de mogelijkheden zijn niet optimaal en het maken van plannen blijft hierdoor teveel hangen in goede intenties. De stichting krijgt hierdoor te weinig een serieuze rol bij de concretisering en liep in 2025 achter de feiten en de plannenmakerij aan.

4. Uitvoering

4.1 Vrijwilligers

De Stichting is een vrijwilligersorganisatie. “Meer vrijwilligers aan zich binden” kwam in 2025 onvoldoende uit de verf. Oorzaak is onder andere hetzelfde gegeven dat we op tal van terreinen zien in Nederland en ook in Grave: een schreeuwend tekort aan vrijwilligers. Dit kan de stichting constateren maar niet veranderen. Het zijn vooral de “uitgewerkten” die tijd en ruimte hebben om zich als vrijwilliger in te zetten.

Kwetsbaar is ook de communicatie met vrijwilligers en potentiële vrijwilligers. We gingen hier in het vorige hoofdstuk op in. Met de mensen die zich min of meer vast inzetten werd een en ander in 2025 goed geregeld. Maar voor een organisatie die ook de publieke opinie over het belang van het groen hoog in het vaandel heeft, zijn en blijven nieuwe vrijwilligers onontbeerlijk.

4.2 Samenwerkingspartners

Solide samenwerkingspartners zijn voor de stichting belangrijk, niet alleen voor de uitvoering van het werk maar ook voor een solide maatschappelijke verankering. De belangrijkste lopen wij hieronder langs.

IVN

IVN-Grave streeft voor een groot deel dezelfde doelen na als Behoud en herstel historisch groen Grave. Maar IVN is veel groter, heeft meer aandachtsgebieden en op tal van terreinen ook meer expertise. IVN-Grave werd bestuurlijk opnieuw ingericht en op bestuursniveau is de samenwerking nu redelijk verankerd: informatie-uitwisseling, wederzijdse support bij subsidieaanvragen, afstemming activiteiten op het terrein van onderhoud etc.

Waterschap

Het Waterschap was ook in 2025 een belangrijke speler voor Historisch Groen en zal dat de komende jaren ook blijven. Dit concentreert zich voorlopig op de dijkverzwaring en op wat daarmee samenhangt. Het is een samenwerking waarin de rolverdeling geen discussie oproept en Historisch Groen niet over het hoofd gezien wordt.

Brabants Landschap

Brabants Landschap is na de ondersteunende rol die het speelde bij de invulling van de herinrichtingsmogelijkheden van het voormalige Visioterrein aan de rand van het stadje naar de achtergrond geschoven. Niet zo gek ook omdat Brabants Landschap zich in principe niet richt op binnenstedelijke projecten maar zich alleen bezighoudt met het buitengebied.

De samenwerking, bijvoorbeeld bij de herinrichting van de historische tuin van het “Rode Nonnenklooster” in Oud-Velp, is op dood spoor terecht gekomen. Doordat teveel initiatiefnemers die zich er met de beste bedoelingen op stortten en denken regie te kunnen voeren, komt er uiteindelijk geen garen op de klos. Het is een reden dat het meest constructieve dat Historisch Groen in 2025 kon doen was zich hieruit terugtrekken.

Wijkraad Binnenstad

De wijkraad kreeg van de gemeente in 2024 een subsidie voor een project in het kader van de cohesie in de binnenstad. Men koos voor de insteek “vergroening” en vroeg de stichting dit op te pakken. Gesprekken met de gemeente werden gevoerd over de invulling maar leidden tot niets. Zelfs reacties op groene voorstellen kwamen er niet. Communicatie met de wijkraad bleef er wel.

4.3 Lopende dossiers

De stichting is direct en indirect bij een aantal groene dossiers en activiteiten in en rond Grave betrokken. Soms gebeurde dit op eigen initiatief en in een aantal gevallen ook op verzoek van anderen. We benoemen er in dit jaarverslag, net als in het vorige enkele.

Visioterrein en Bekaf; snoei en nieuwe bomen

Het herstel en het onderhoud van de oude boomgaarden in en tegen de binnenstad van Grave krijgt steeds meer vorm. Een deel van de boomgaard op het Visio-terrein, langs de Raam, is “gerestaureerd” en heeft weer nagenoeg de historische omvang. Tot zover het goede nieuws. Maar het is zoals het in de natuur gaat, een fikse storm kan roet in het eten gooien en dat gebeurde in 2025. Een tweetal oude hoogstammen legde het loodje. Omdat ook een dode boom zijn waarde houdt voor de biodiversiteit is het goed te constateren dat de omgewaaide bomen (nog) niet zijn geruimd.

Snoeien is een vak. Dit vak moet geleerd worden. De stichting deed dit in 2024/2025 door een professionele snoeier de vrijwilligers te leren wat wel en wat niet moet. In 2026 zullen wij hiermee doorgaan.

Natuur in de binnenstad

De stichting heeft zich ingezet om waar mogelijk stenen te laten plaatsmaken voor groen, zodat bijvoorbeeld het hemelwater sneller kan worden afgevoerd. Met het gemeentelijk subsidie in het kader van de biodiversiteit kan de stichting nu bomen aanschaffen waarmee de biodiversiteit gestimuleerd kan worden.

De gemeente heeft in 2025 haar Bomenbeleidsplan vastgesteld. Wij gingen daar al op in. Naast het (niet)kapbeleid heeft de gemeente de 3-30-300 regel als basis genomen. In een compacte binnenstad als Grave is dit een uitdaging en zelfs dat is een eufemisme. De stichting focust nu om weer haast te maken met de aanleg van geveltuintjes. De gemeente ontwikkelde hierop beleid; beleid waarbij nog al wat kanttekeningen te plaatsen zijn. Deze kanttekeningen hebben geen betrekking op de uitgangspunten en intenties maar wel op de uitvoering en de verantwoordelijkheden van bewoners die een geveltuintje aan hun huis willen hebben. De stichting heeft ervaring en heeft dit ook aan de gemeente doorgegeven. Of de gemeente hiermee iets doet was ultimo 2025 niet duidelijk. Hoe het ook zij, Historisch Groen zal een deel van het subsidie voor biodiversiteit hierop inzetten. Omdat in 2025 nog niet helemaal duidelijk was wat de gemeente precies voor ogen stond is dit aangehouden maar is er wel een bedrag op de balans opgenomen om in 2026 een inhaalslag te maken.

Bomen Maaskade

De stichting heeft zich vanaf 2023 sterk gemaakt voor het behoud van de grote kastanjes aan de Maaskade. Inmiddels is duidelijk dat gemeente en waterschap deze bomen willen sparen bij de dijkverzwaringsopgave, maar of dit helemaal haalbaar is, is nog ongewis. Duidelijk is wel dat dit project bij gemeente, waterschap en wijkraad in goede handen is. In de uitvoering laat de stichting dat nu dan ook rusten.

Natuurinformatieborden

Historisch Groen nam het initiatief om op een aantal plaatsen tegen de randen van de binnenstad op historische plaatsen informatieborden te plaatsen. Het project, waarvoor in 2023 een gift werd ontvangen van de RABO-bank, zou in 2025 zijn beslag krijgen. De stichting maakte een ontwerp, in eerste instantie voor het Visioterrein ter hoogte van het ruim 60 jaar geleden gesloopte “Rusthuis”. In 2025 zien we dat de overheid nu her en der zelf borden en “landmarks” plaatst. Historisch Groen hecht eraan dat er geen ratjetoe van borden met allerlei verschillende vormgevingen komt. De

stichting kan en wil wat doen als de gemeente of andere organisaties dit vragen maar wacht voor nu deze vragen af.

4.4 Materiaal

Historisch Groen heeft behoefte aan een hoge ladder. De middelen om er een aan te schaffen zijn er maar de opslag van materiaal is nog steeds een knelpunt dat niet kon worden opgelost: een adequate opslagvoorziening: afsluitbaar, ruim genoeg en in de buurt. De gemeente denkt mee maar dit heeft nog niet tot iets geleid.

5. Financiën

Meerdere jaren achtereen vroeg Historisch Groen subsidie aan bij de gemeente. Het kwam er niet van maar in 2025 ontving de stichting twee subsidies: basissubsidie en een subsidie in het kader van “biodiversiteit”. Elders in dit jaarverslag gingen wij in op hoe hiermee is omgegaan. De financiële situatie is nu, in tegenstelling tot 2024, op orde. Naast de subsidies waren er ook enkele giften/donaties van derden. In het voorgaande kwam ook dit aan de orde. Het sponsorplan waarover wij in het jaarverslag over 2024 schreven is nu even wat minder dringend. En dat is goed, want helemaal afhankelijk zijn van sponsoren zou de stichting erg kwetsbaar maken.

Een relatief groot bedrag staat op de balans. Dit hangt samen met het bestuursbeleid dat er voor kiest om beschikbare middelen niet halsoverkop uit te geven maar als het in de reguliere planning past en het plan dat er aan ten grondslag ligt goed is uitgewerkt.

Giften en andere middelen moeten volledig besteed worden aan het behoud en het herstel van het historisch groen in Grave. Dit is een randvoorwaarde voor het behoud van de ANBI-status. Dit is het afgelopen jaar nog een keer gecheckt door de belastingdienst, althans de stichting heeft alle documentatie aan de dienst overlegd en voldeed ook in 2025 aan deze eis.

Balans

Activa	2024		2025	Passiva	2024		2025
Vaste activa				Eigen vermogen			
<i>Mat. vaste activa (nvt)</i>	0,00	0,00		- Eigen vermogen	300,00		300,00
<i>Waarborgsommen (nvt)</i>	0,00	0,00		- Risicoreserve	473,80		1.458,81
		0,00			773,80		1.458,81
Vlottende activa				Schulden lang (nvt)			
<i>Vorderingen</i>				Schulden kort			
- overige debiteuren	0,00	0,00	0,00	- Crediteuren	0,00		
- dubieuze debiteuren	0,00	0,00	0,00	- Bankkosten	13,91		
			0,00		13,91		14,52
Liquide middelen				Voorzieningen			
Banktegoeden	8.512,71	0,00	11.379,63	Buurtnatuur/water	4.025,00		4.025,00
Kasgelden	0,00	0,00	0,00	Materiaal	0,00		450,00
	8.512,71		11.379,63	Catering	200,00		133,30
				Infoborden	2.500,00		2.500,00
				Snoeicursus	1.000,00		1.000,00
				Bomen/biodiversiteit			1.500,00
				Geveltuintjes			1.000,00
					€ 7.725,00		
Totaal	8.512,71		11.379,63		€ 8.512,71		€ 11.379,63

Toelichting op de balans

- De stichting werkt uitsluitend met giraal geld en heeft geen kas.
- Het aan te houden eigen vermogen is een bestuursbesluit.
- De crediteurenpost ultimo 2025 betreft de bankkosten over december 2025.
- Van de middelen die de stichting ontving van het Cultuurfonds Noord-Brabant is alleen een eerste deel uitgegeven. Historisch Groen maakte een ontwerp voor de vergroening/“ontstening” van de Oliestraat (zie 4.3) met het oog op klimaatadaptatie en een betere hemelwaterafvoer.

- Een eerste snoeicursus is gegeven. De stichting zal hier in 2025 mee doorgaan. Hiervoor is een voorziening getroffen op de balans.

Exploitatierkening

Inkomsten	2024		2025	
Bijdragen donateurs	€ 700,00		€ 588,47	
Bijdragen derden/subsidies	€ 50,78		€ 3.500,00	
Totaal		€ 750,78		€ 4.088,47
Uitgaven				
Borden	€ 0,00			
Boomgaarden	€ 509,48		€ 959,58	
Cultuurfonds	€ 0,00			
Geveltuinjes	€ 25,00			
Diversen	€ 167,20			
Adm/bank	€ 217,91		€ 181,12	
Representatie	€ 63,60		€ 60,00	
Totaal		€ 983,19		€ 1.200,70
Exploitatieresultaat		-/- € 232,41		€2.887,77

Toelichting op de exploitatierkening

- De bijdrage van derden in 2025 betreft de gemeentelijke subsidies. Een gift van de Stichting Steun door RABO-banken is geboekt onder "donateurs".
- De kosten onder de post "Boomgaarden" hebben betrekking op werkmateriaal, aanschaf planten en de snoeicursus.